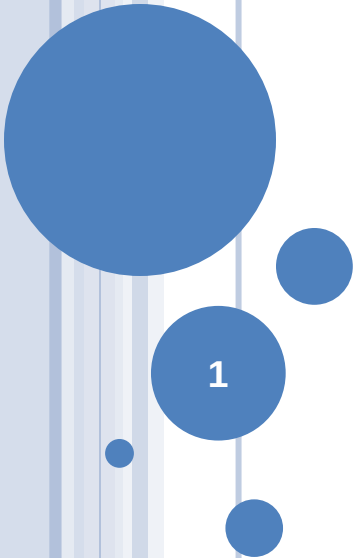
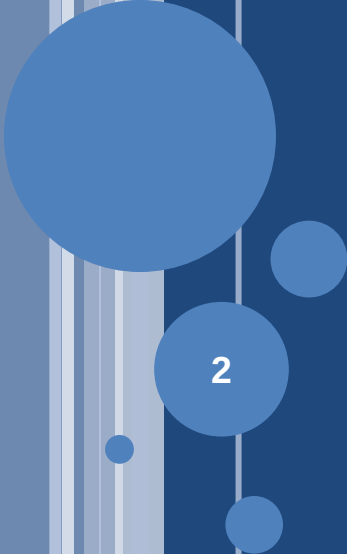

1

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Α' Γενικού Λυκείου και ΕΠΑ.Λ.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ, Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

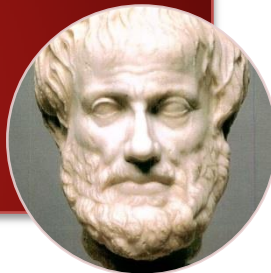
Κεφάλαιο 1^ο

2

1.1 ΆΝΘΡΩΠΟΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ 1/6

- Ο άνθρωπος είναι από τη φύση του πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό ον (Ηθικά Ευδήμεια)
- Μετέχει δηλαδή στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή

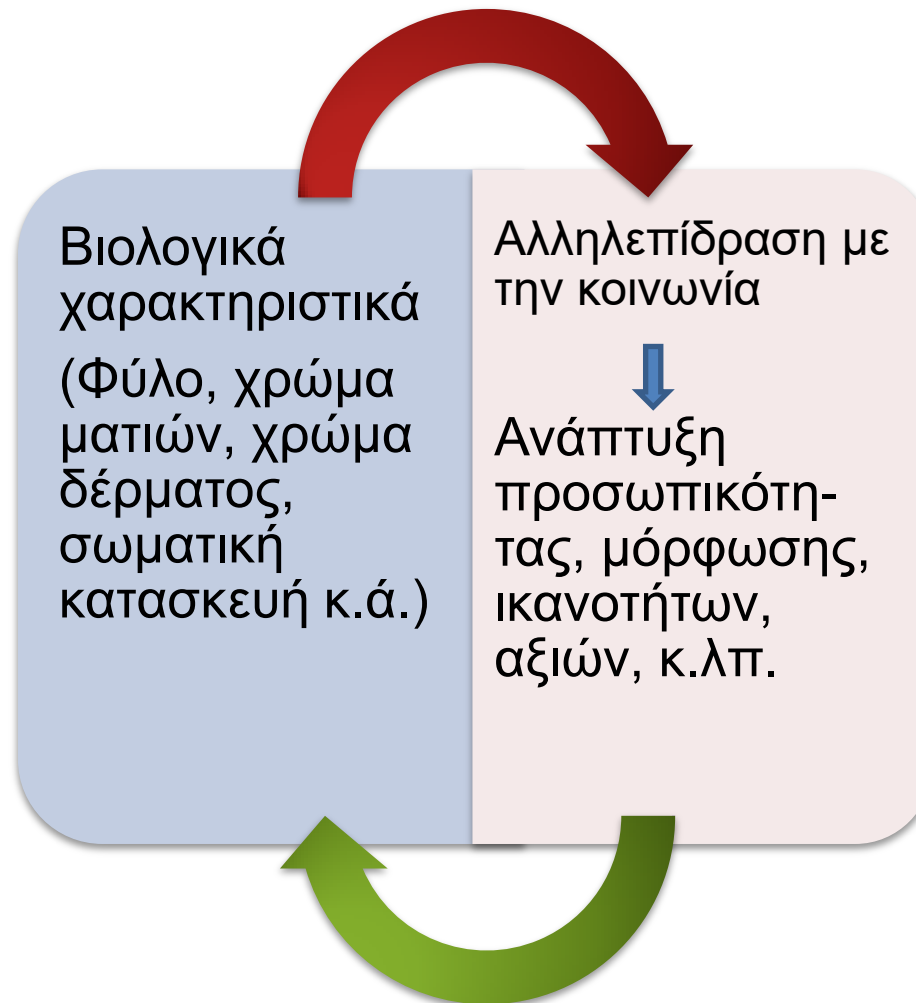
Αριστοτέλης
(384-322 π.Χ.)

Συνύπαρξη
και
συνδιοίκηση

Ικανοποίηση
ανθρώπινων
αναγκών

1.1 ΆΝΘΡΩΠΟΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ 2/6

1.1 ΆΝΘΡΩΠΟΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΝ 3/6

1.1 ΆΝΘΡΩΠΟΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ON 4/6

Οργάνωση

Γραπτοί και άγραφοι νόμοι ρυθμίζουν τις ανθρώπινες σχέσεις

Αυτοτέλεια

Έχει όρια που το ξεχωρίζουν από άλλα σύνολα ανθρώπων

Περιλαμβάνει υποσύνολα, π.χ. οικογένεια, ομάδες

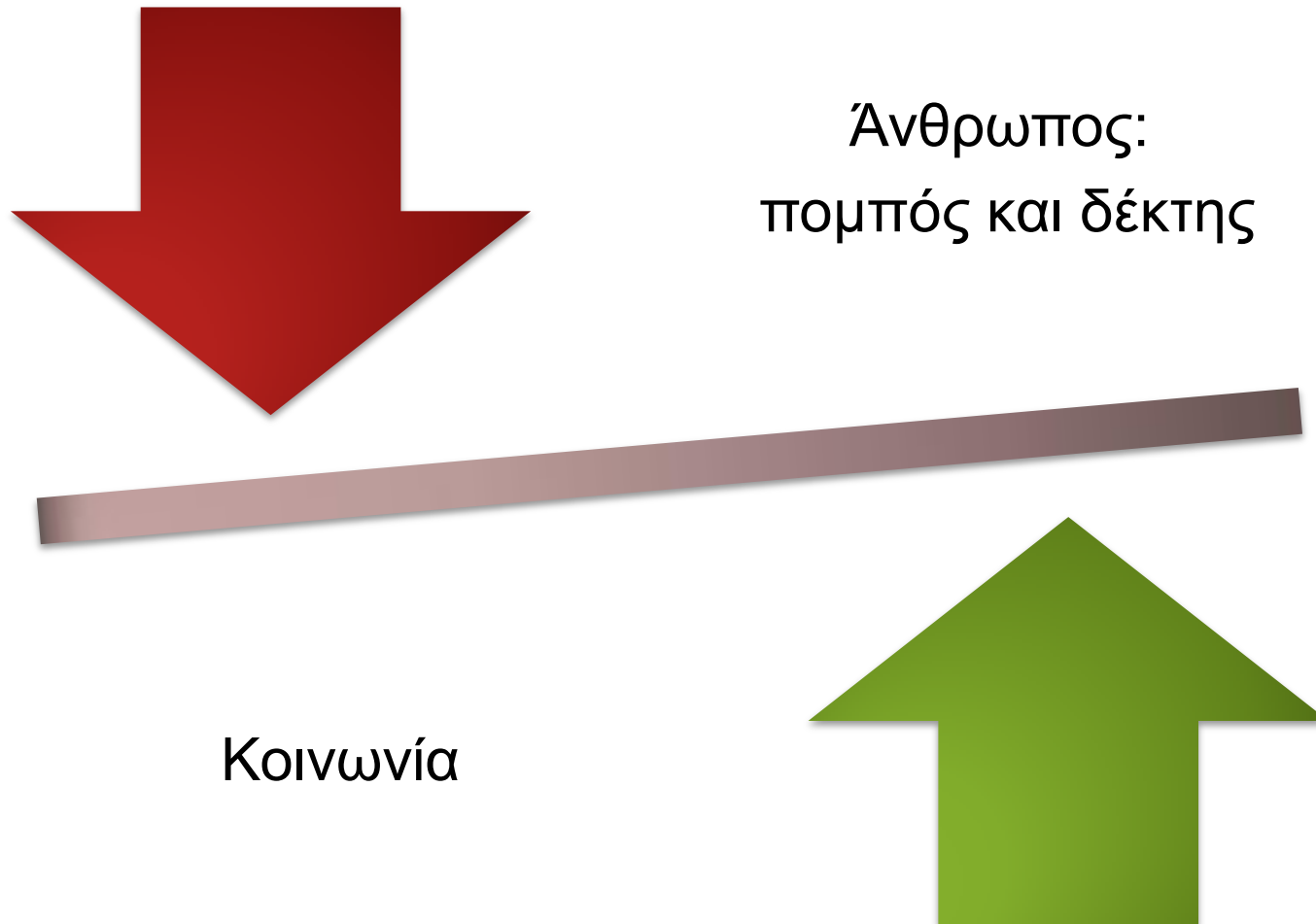
Διάρκεια

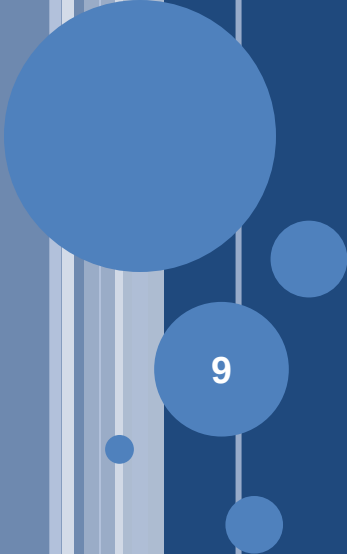
Συνέχεια στο χρόνο

1.1 ΆΝΘΡΩΠΟΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΝ 5/6

1.1 ΆΝΘΡΩΠΟΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΝ 6/6

1.2 Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ

9

1.2 Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ 1/12

Πολιτεία

Αρχαιοελληνικός
όρος

Σημαίνει το
δημοκρατικό
πολίτευμα

Προέρχεται από τον
Αριστοτέλη

Κράτος

Με τη σύγχρονη
έννοια ο όρος
εμφανίζεται τον 15^ο
αιώνα

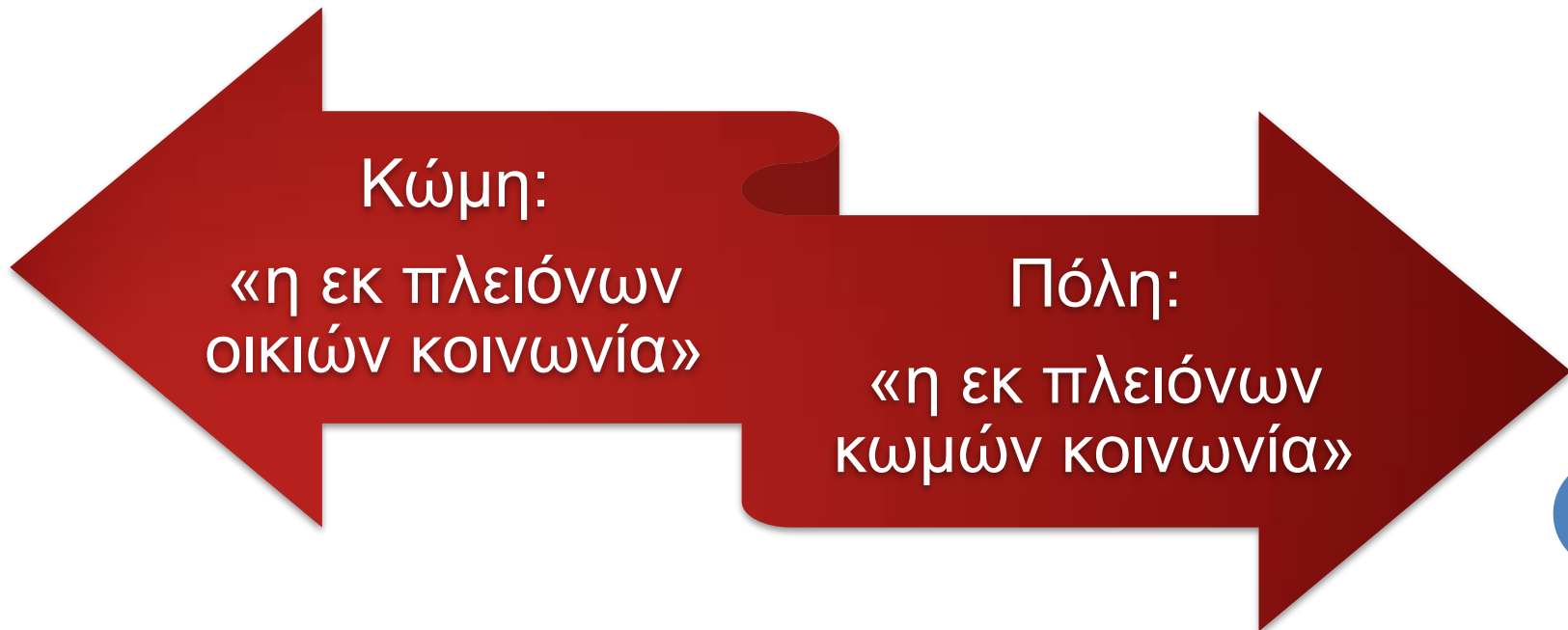
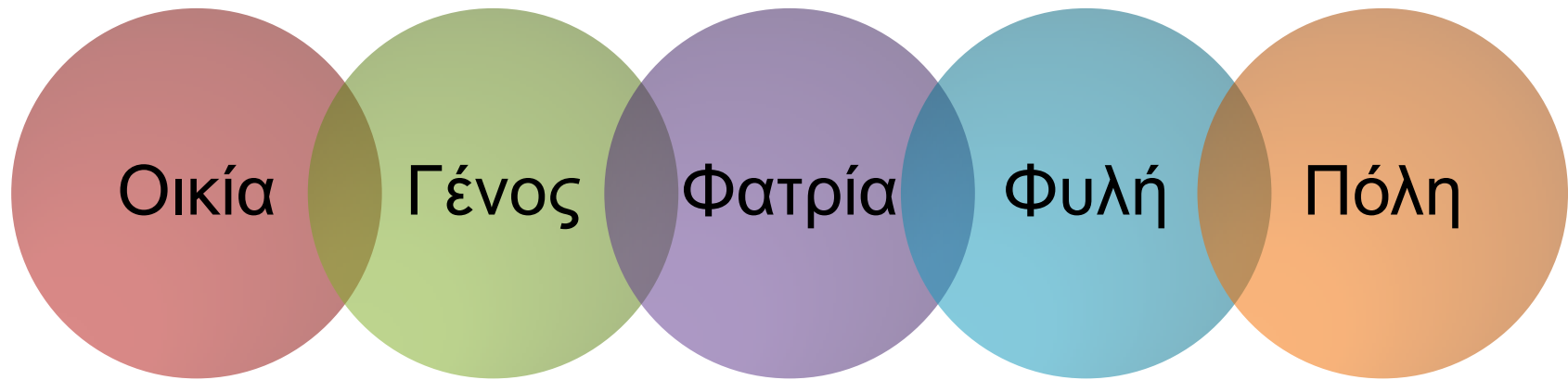
Στην Αρχαία Ελλάδα
σήμαινε δύναμη,
ισχύς

Οργανωμένη
πολιτική οντότητα με
καθορισμένη
γεωγραφική θέση
που αντιπροσωπεύει
έναν πληθυσμό

1.2 Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ 2/12

Στην κλασική αρχαιότητα δεν
υπάρχει διάκριση μεταξύ
κοινωνίας και πόλεως-πολιτείας

1.2 Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ 3/12

1.2 Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ 4/12

Επέκταση της οικίας και
της κώμης κατά τον
Αριστοτέλη

Περιλαμβάνει και τους
χώρους συνάθροισης των
πολιτών που
διευκολύνουν τη
συλλογικότητα

Πόλη

Είναι κοινότητα
ανθρώπων κατά τον
Θουκυδίδη («άνδρες γαρ
πόλις»)

Έχει υποχρέωση να
εξασφαλίζει ευδαιμονία σε
όλους του πολίτες, αλλά
και οι πολίτες να την
προστατεύουν

1.2 Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ 5/12

Ελληνική πόλη

Αποδέχτηκε τις
διαφορές χωρίς
να τις
εξαφανίσει

Κατανόησε την
ανθρώπινη
φύση για
φιλοπατρία

Διοχέτευσε την
τάση αυτή στην
υπηρεσία του
κοινού καλού

Γέννησε
πνεύματα όπως
ο Σωκράτης

Δημιούργησε
έργα όπως ο
Παρθενώνας

Είναι
δημιούργημα του
δημοκρατικού
πολιτεύματος¹⁵

1.2 Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ 7/12

1.2 Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ 8/12

Η πόλη-κράτος
γεννήθηκε στην
αρχαία Ελλάδα

Θεωρείται
γεγονός
κοσμοϊστορικής
σημασίας

Για πρώτη φορά
στην ιστορία της
ανθρωπότητας
γεννιέται η
έννοια του
πολίτη και της
πολιτικής

1.2 Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ 9/12

1.2 Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ 10/12

Ο πολίτης στην αρχαία Αθήνα καταλαμβάνει διάφορα αξιώματα και ασκεί πολιτική

Εκφέρει δημόσιο λόγο, επηρεάζει τις πολιτικές εξελίξεις

Η έννοια «πολίτης» είναι τίτλος τιμής, είναι «αξίωμα με απεριόριστη διάρκεια»

Ύψιστη αρετή του πολίτη είναι η ικανότητα του άρχειν και άρχεσθαι

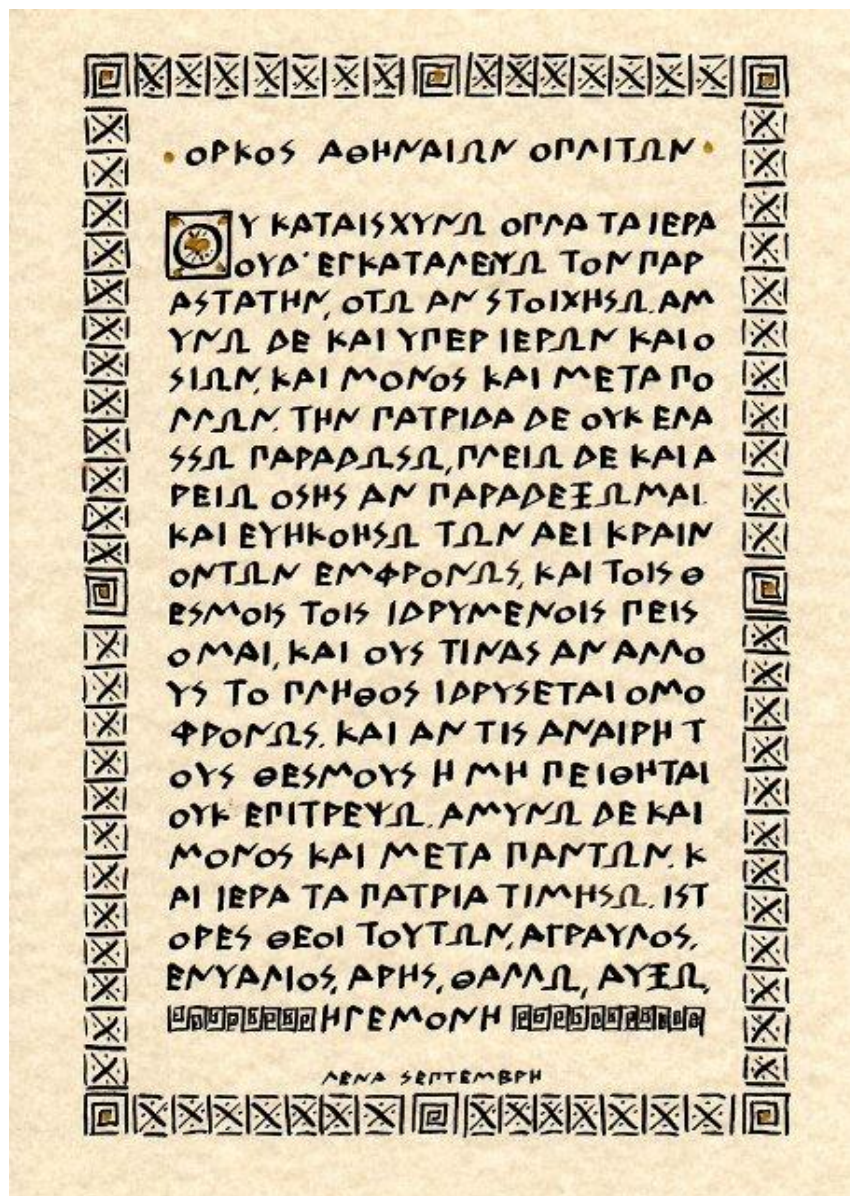
Γι' αυτό έχει μεγάλη σημασία η διάπλωση ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών

1.2 Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ 11/12

Αρχαία
ελληνική
δημοκρατία

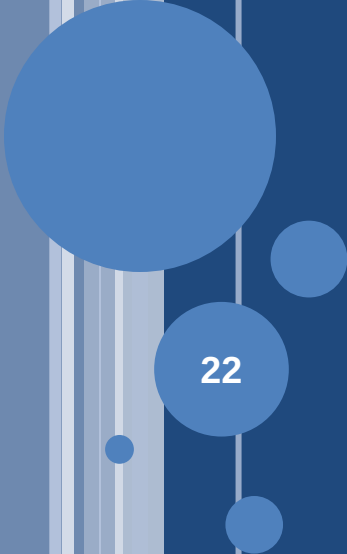

1.2 Η ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ 12/12

Όρκος πολιτών

«Δεν θα ατιμάσω αυτά τα ιερά όπλα· δεν θα εγκαταλείψω το σύντροφό μου στη μάχη· θα πολεμήσω για τους θεούς μου και για την εστία μου, μόνος ή μαζί με άλλους. Δεν θα επιτρέψω να μικρύνει η πατρίδα, αλλά θα την αφήσω πιο μεγάλη και πιο δυνατή από ό,τι την παρέλαβα. Θα υπακούσω στις διαταγές που θα μου δώσει η σωφροσύνη των αρχόντων. Θα συμμορφώθω με τους νόμους που ισχύουν και με αυτούς που θα ψηφίσει ο λαός με κοινή συμφωνία· εάν κάποιος θελήσει να ανατρέψει αυτούς τους νόμους ή να μην υπακούσει σε αυτούς, δεν θα το ανεχθώ, αλλά θα πολεμήσω για αυτούς, μόνος ή μαζί με άλλους. Θα σεβαστώ τις λατρείες των πατέρων μου.» (Στοβαίος, Ανθολόγιον)

1.3 Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

22

1.3 Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ 1/8

Πολιτική Η τέχνη και η επιστήμη της διακυβέρνησης.

Η τέχνη του εφικτού και όχι του επιθυμητού.

Η ενεργός συμμετοχή του πολίτη στα κοινά.

Η κοινή και συντονισμένη δράση ατόμων ή ομάδων με σκοπό την επιτυχία στόχων που αφορούν το κοινωνικό σύνολο.

Η επιλογή ενός μέσου / μέτρου για την επιτυχία ενός σκοπού / στόχου.

Ο αγώνας για την απόκτηση, άσκηση και κατανομή της εξουσίας.

Ό,τι σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με την οργάνωση και τη λειτουργία της εξουσίας, άρα και της κοινωνίας.

1.3 Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ 2/8

1.3 Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ 3/8

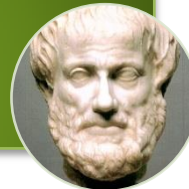
- Η πολιτική δεν έχει σκοπό να εξουσιάζει ούτε να εξυπηρετεί συμφέροντα, αλλά να υπηρετεί αξίες.

Αρχαίοι
Έλληνες

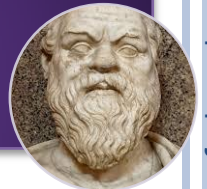
- Η πολιτική εξυπηρετεί και αξίες και ένα συμφέρον, το δημόσιο συμφέρον.

Αριστοτέλης

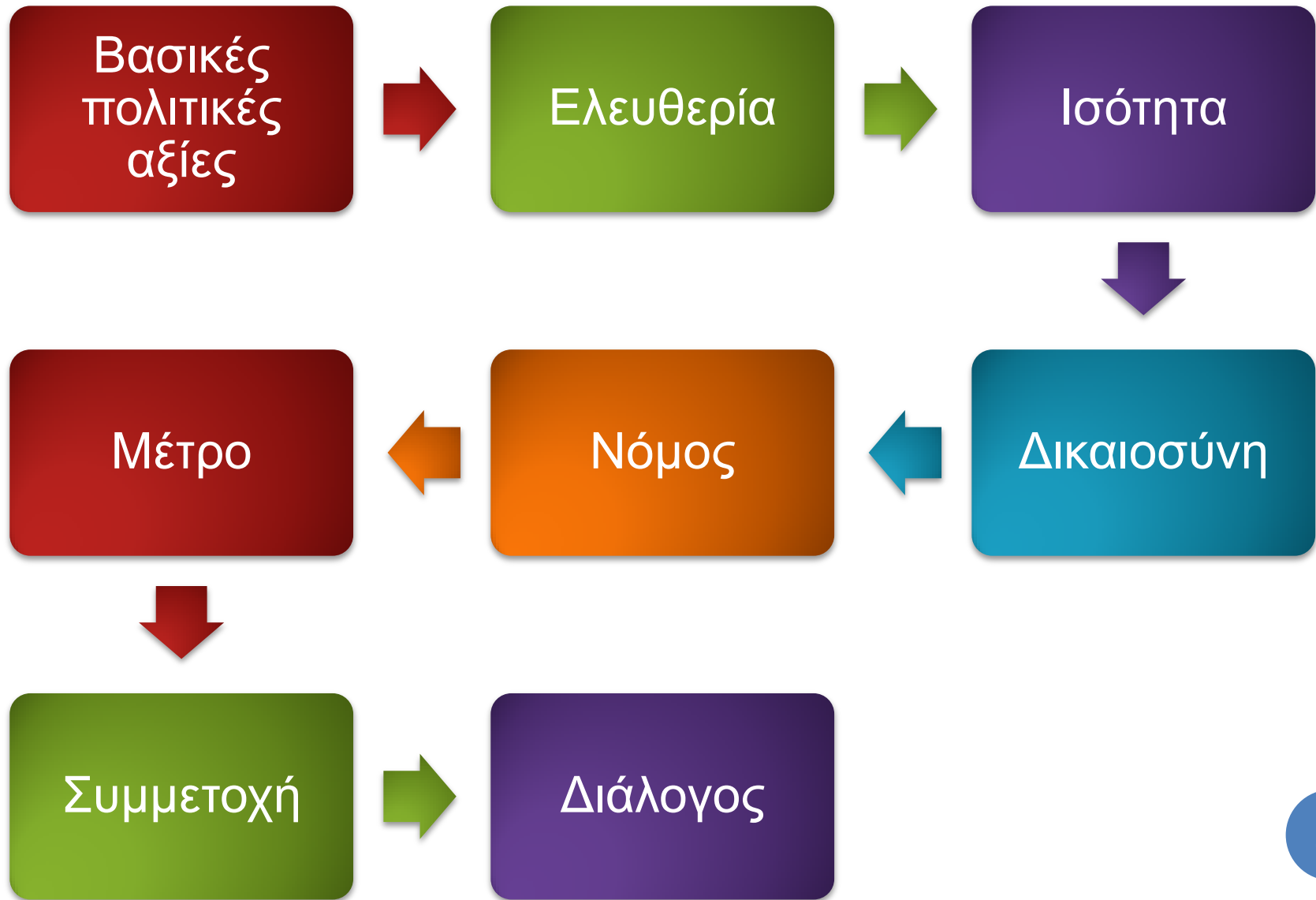

- Σύνδεσε την πολιτική με την ηθική.
- Μέγιστη τέχνη και καλλίστη αρετή.
- Στόχος της πρέπει να είναι η ηθική βελτίωση των πολιτών.

Σωκράτης

1.3 Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ 4/8

Συμμετοχή

Η «μετοχή» του πολίτη στα κοινά, τα αξιώματα, τις τιμές, τη διακυβέρνηση, την εξουσία, τις αποφάσεις

Η ουσία της αθηναϊκής δημοκρατίας έγκειται στη συμμετοχή των πολιτών, η οποία αποτελεί δικαίωμα και υποχρέωση

Όποιος δε συμμετέχει θεωρείται ιδιώτης = άχρηστος (idiot)

Ο πολίτης συμμετέχει στην Εκκλησία του Δήμου, τη βουλή, τη δικαιοσύνη, τα δημόσια αξιώματά²⁷

1.3 Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ 6/8

«Δοκιμασία»

Πριν την ανάληψη καθηκόντων

Όσοι αναλάμβαναν δημόσιο αξίωμα, υφίσταντο προληπτικό έλεγχο.

Κατά τη διάρκεια

Καθημερινός έλεγχος από την Εκκλησία του Δήμου.

Στο τέλος κάθε χρόνου

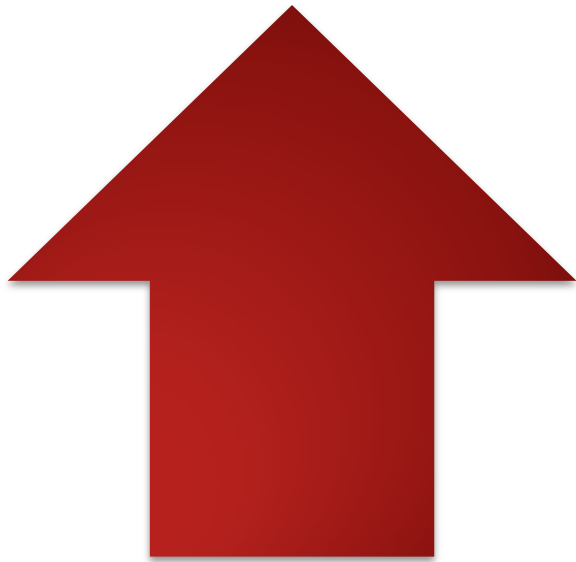
Έλεγχος από τη Βουλή.

Όσοι διαχειρίζονταν δημόσιο χρήμα έδιναν λόγο για τις δαπάνες στους λογιστές.

1.3 Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ 7/8

1.3 Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ 8/8

Ζητούμενο είναι να υπάρξει αυτή η πολιτική που θα φέρει το μέγιστο καλό στο μέγιστο αριθμό ανθρώπων.

Σε κάθε πολιτεία, σε κάθε εποχή, η πολιτική πάντοτε θα είναι χώρος αντιπαράθεσης ατομικών ή ομαδικών συμφερόντων.

1.4 Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ

31

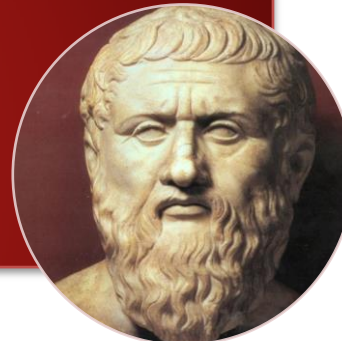
1.4 Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ – ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ 1/10

1.4 Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ – ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ 2/10

- Πρέπει να κυβερνούν οι άριστοι
- Καταργεί έτσι την ουσία της άμεσης δημοκρατίας της Αθήνας

Πλάτωνας

1.4 Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ – ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ 3/10

1.4 Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ – ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ 4/10

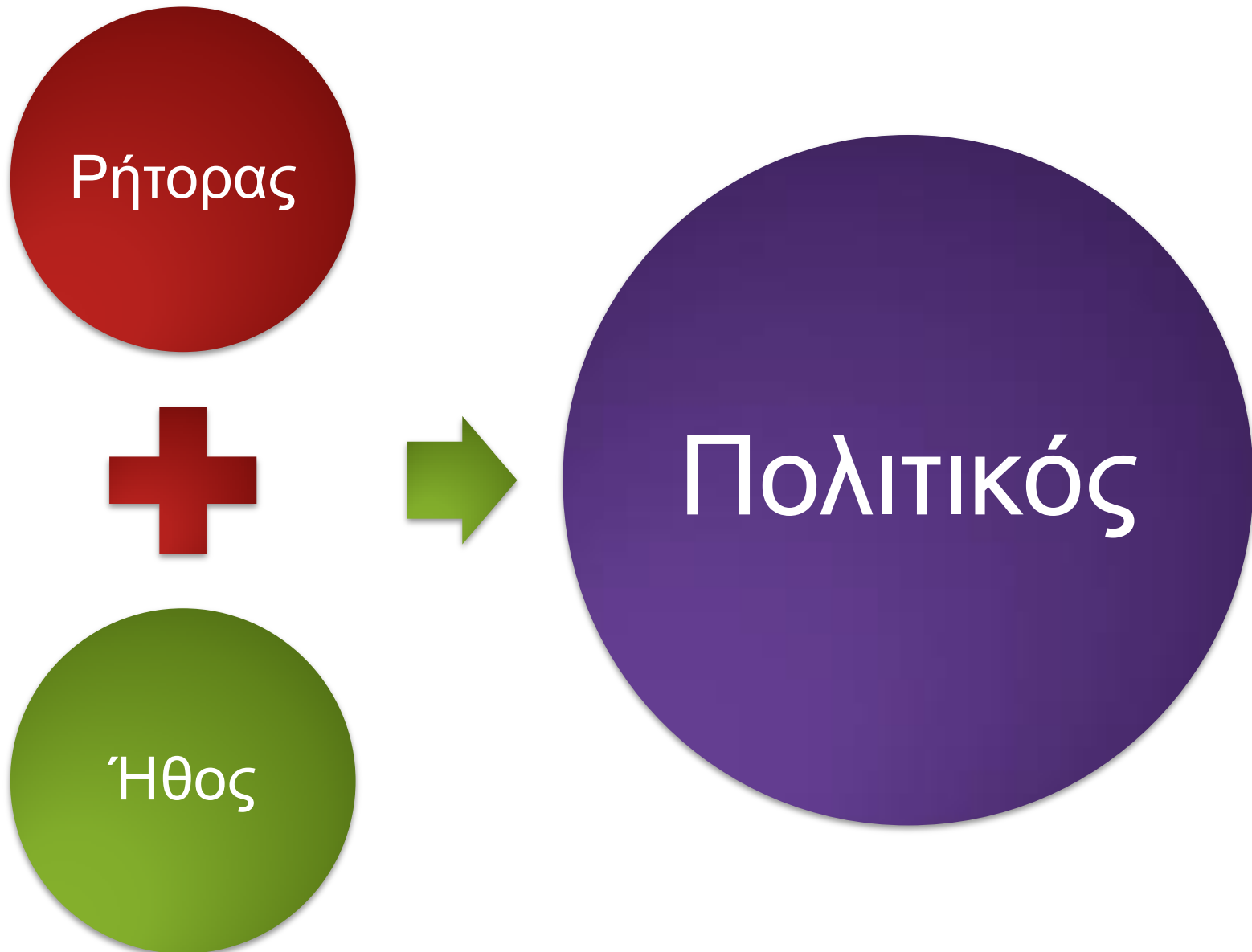
Αρετές και
προσόντα πολιτικού
κατά τον Αριστοτέλη

- Να αγαπάει την πόλη, την πολιτική, το πολίτευμα, του πολίτες
- Να είναι δίκαιος, ενάρετος, μετριοπαθής, συνετός
- Να γνωρίζει ποιοι νόμοι σώζουν και φθείρουν το πολίτευμα
- Να είναι ικανός να εκτελεί έργα
- Να επιλέγει εφικτούς σκοπούς και θεμιτά μέσα για να τους πραγματοποιήσει

Δεν πρέπει να
λησμονεί, σύμφωνα
με τον Αγάθωνα, ότι

- Κυβερνά ανθρώπους
- Κυβερνά σύμφωνα με τους νόμους
- Δεν κυβερνά για πάντα

1.4 Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ – ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ 5/10

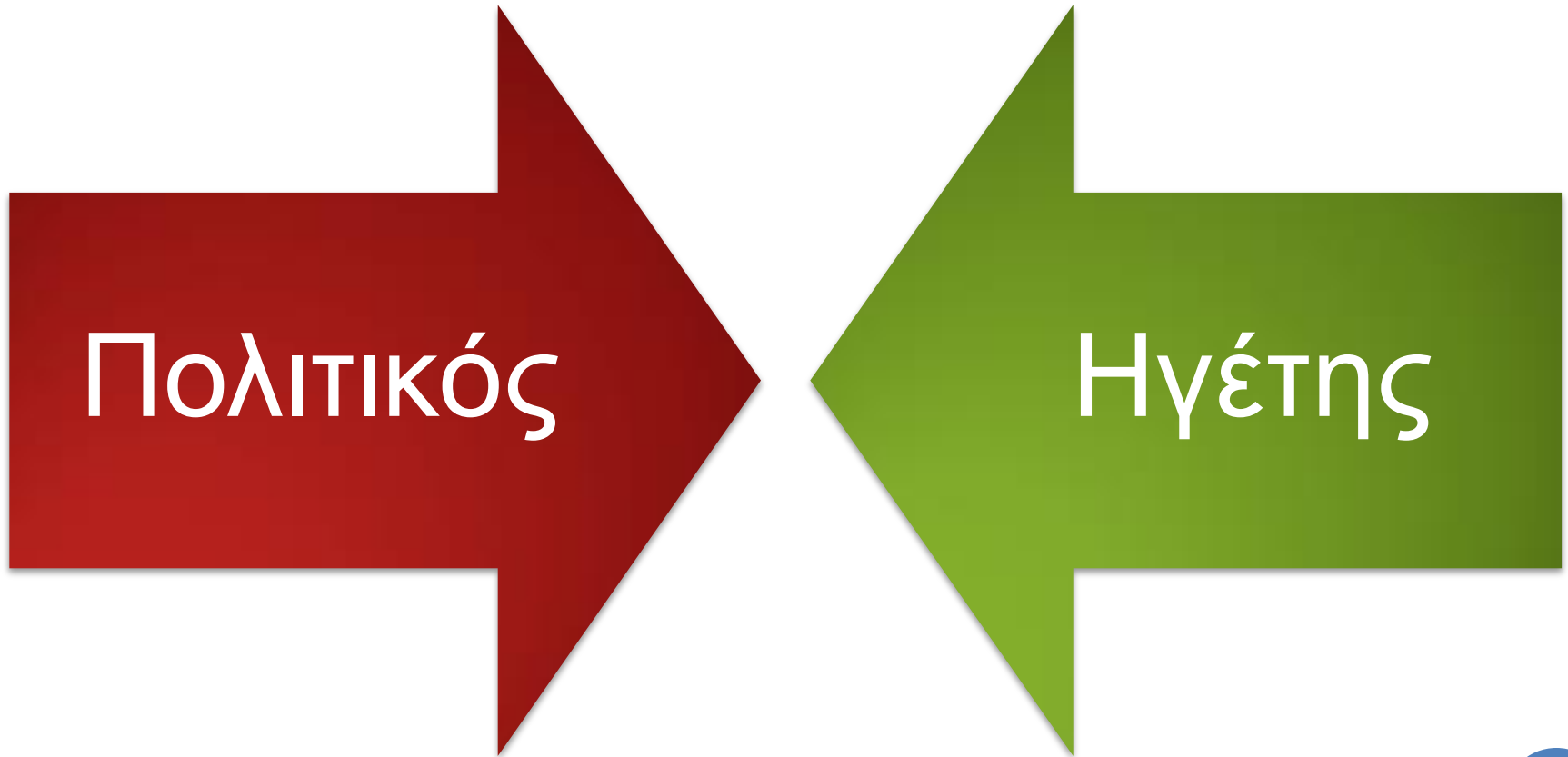
1.4 Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ – ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ 6/10

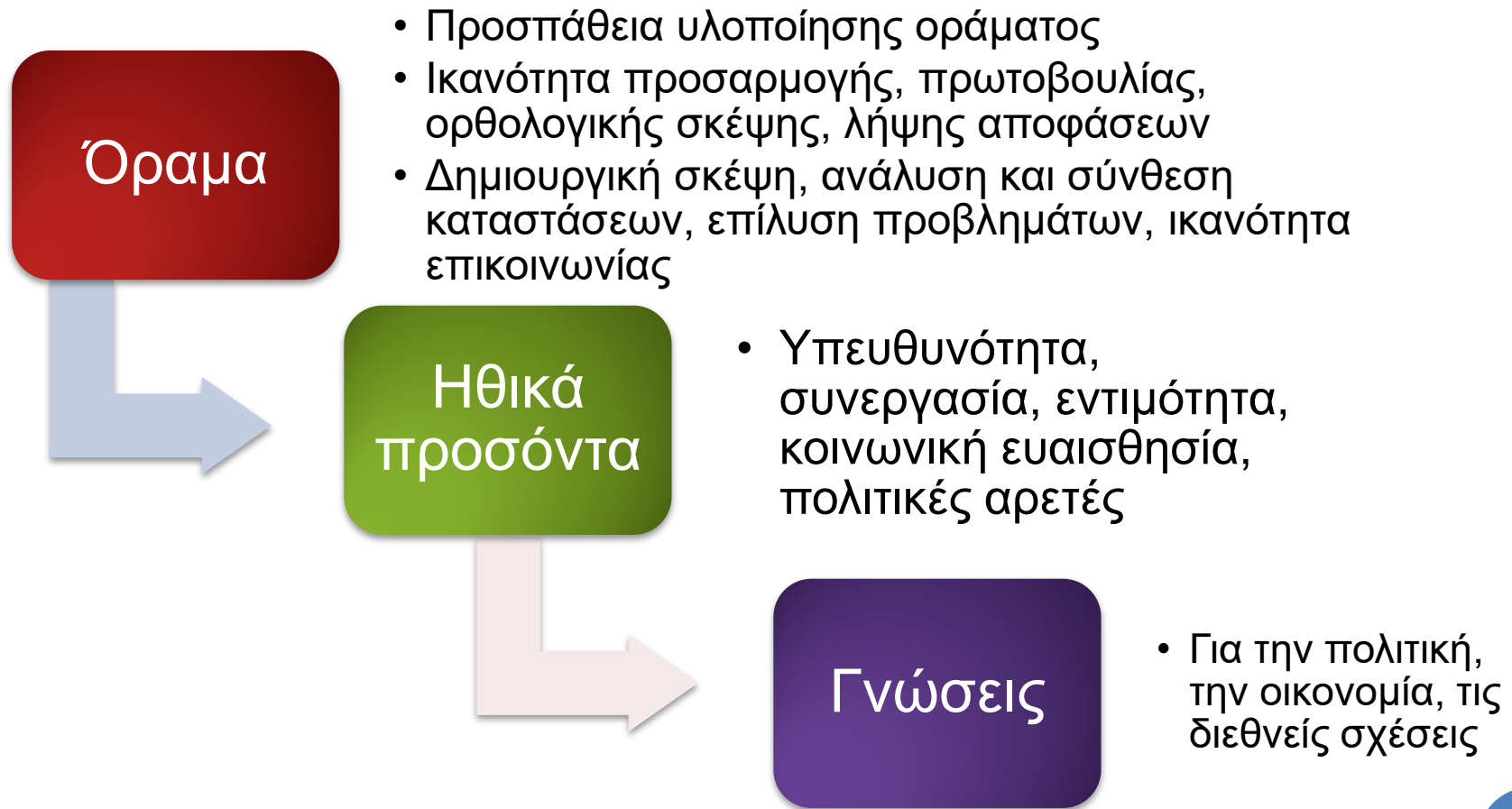
1.4 Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ – ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ 7/10

1.4 Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ – ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ 8/10

1.4 Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ – ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ 9/10

1.4 Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ – ΟΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ 10/10

Να έχει ικανότητα
σύνθεσης
διαφορετικών
απόψεων και ιδεών

Να έχει σφαιρική και
συνολική αντίληψη του
κόσμου

Ηγέτης

Να εμπνέει τους
πολίτες

Να μετουσιώνει όσα
υπόσχεται και δηλώνει
σε έργα